

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning) (L 50)

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 3. og 4. oktober 2016 til den 31. oktober 2016 kl. 13.00 været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Aalborg Menighedscenter, Advokatsamfundet, Alevi Forbundet i Danmark, Amnesty International, Arabisk Kirke i Aalborg, Assentoft Frikirke, Baha'i Samfundet – Det nationale åndelige råd for bahá'ierne i Danmark, Baptistkirken i Danmark, Betania Kirkecenter, Bethel Missionary Baptist Church, Bharatiya Mandir, Bibel og Missionscentret, Biskopperne, Bornholmerkirken Evangelisk Luthersk Frimenighed, Borgerkirken, Brahma Kumaris Åndelige Verdensuniversitet, Brande Hindu Menighed, Brunstad Kristne Menighed – Holstebro, Brunstad Kristne Menighed – København, Byens Kirke Silkeborg, Bykirken, Calvary Mission Church, Center for Visdom og Medfølelse – Tong-nyi Nying-je Ling, CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Chua Lieu Quan, City Kirken Herning, Citykirken Århus, Copenhagen Community Church (tidligere Amager Kristne Center), Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danner, Danske Advokater, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Diakoniråd, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Islamisk Center, Dansk Missionsråd, Dansk Muslimske Union, Dansk Pakistansk Kulturforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Teltmissions Menighed, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Danske Kirkers Råd, Datatilsynet, Debre Mihret St. Amanuel Church in Copenhagen, Den Apostoliske Pinsekirke, Den Apostolske Kirke i Danmark, Den Armenske Apostolske Kirke, Den Burmesiske Theravada Buddhistforening Buddha Ramsi, Den Danske Dommerforening, Den Danske Europabevægelse, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Danske Præsteforening, Den Evangeliske Frikirke, Den Evangelisk-Lutherske Frikirke, Den Hellige Bispemartyr Clemens pave af Roms Menighed, Den Islamiske forening af Bosniakker i Danmark, Den Islamiske Verdensliga (Muslim Worldliga), Den Katolske Kirke i Danmark, Den Kinesiske Kirke i København (KKiK), Den Koptisk-Ortodokse Kirke, Den Koreanske Kirke i Danmark, Den Kristne Forsamling (Frikirken Berø), Den Kristne Forsamling (tidligere Kristnastova), Den Makedonske Ortodokse Kirke, Den Mandæiske Manda i Danmark, Den Messianske Synagoge i Danmark, Den Nyapostolske Kirke i Danmark, Den Ortodokse Kirke i Danmark, Den Ortodokse Russiske Kirkes Menighed i København, Den Rumænsk-Ortodokse Menighed i Danmark, Den Rumænsk Ortodok-

8. november 2016

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Familiesammenføring m.v.
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 7226 8400
Mail uibm@uibm.dk
Web www.uibm.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsnr. 2016-9229

se Menighed i Herning, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i København, Den Rumænsk Ortodokse Menighed i Århus, Den Russiske Ortodokse Kirkes Menigheder, Den Serbisk Ortodokse Kirke i Danmark, Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed, Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturelle Forening, Den Vietnamesiske Buddhistiske Kulturforening i Århus, Det Albanske Trossamfund i Danmark, Det Danske Missionsforbund, Det Islamiske Forbund i Danmark, Det Islamiske Trossamfund, Det Islamiske Trossamfund på Fyn (DIT), Det Mosaiske Trossamfund, Det Muslimske Kulturcenter, DIGNITY, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Etiopisk-Ortodokse Tewahedo Kirke i Danmark, Evangelieforsamlingen, Evangelisk Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Netværk, Exodus-Kirken, Finansrådet, Flygtningenævnet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Fonden Guds Verdensvide Kirke (Worldwide Church of God), Foreningen af Grundtvigske valg- og frimenigheder, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Foreningen Ahlul Bait i Danmark (tidligere Al-Mostafa Islamisk Center), Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark, Foreningen Rangjung Yeshe Sangha, Foreningen Stupa, Forn Sidr-Asa- og Vanetrosamfundet i Danmark, For-samlingen Livdin, Fredsfonden, Frederikshavn Kirkecenter, Frelsens Hær, Frikirken Hillerød, Frikirken i Løgstør, Frikirken i Multihuset, Frikirken Oasan, Frikirken på Havnen, Frimenigheden Kilden, Færørenes Landsstyre, Fårevjle Evanglisk Lutherske Frimenighed, Grundtvigsk Forum, Guds menighed, Gurdwara Copenhagen, Græsted Frikirke, Harreskovens Bløtgilde, Hillerød Frimenighed, HK/Danmark, Holstebro Frikirke, Holstebro Pinsekirke, Holstedbro Oasekirke, Holy International Christian Ministries Denmark, Indre Mission, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, International Christian Community, International Harvest Christian Center, Inuunerup Nutaap Oqaluffia – Grønlands Frikirke, Islamic Center Jaffaria, Islamic Cultural Center, Islamisk Center for Europæiske Lande, Islamisk Forum, Islamisk Kultur Center Amager, Islamisk Kulturel og Studie Institut, Islams Ahmadiyya Djam'at (Bevægelse), Jehovas Vidner, Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, Jesus is Lord Church, Karma Kady Skolen (Karma-Kasyba Skolen), Karma Kagyu Buddhistisk Sangha, Karmapa-Trust-Sangye Tashi Ling, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Kong Haakons Kirke, Krishnabevægelse/Iskcon (Hara Krishna), Kristensamfundet i Danmark, Kristent Center, Kristent Center Midt-Vest, Kristent Centrum, Kristent Fællesskab – København, Kristus Kirken (frikirke), Kronjyllands Frimenighed, Kulturforeningen for folk fra Irak, Københavns Moske, Københavns Vinyard, Københavnerkirkens frimenighed, Københavns Bibeltrænings Center, Københavns Frimenighed, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Lemvig Bykirke, Livets Kilde, LM Kirken Herning, Luthersk Mission, Luthersk Missionsforenings Frimenighed, Machsike Hadas, Madina-Tul-Ilm Education Center, Mariagerfjord Frikirke, Menigheden af Kristne i Danmark i Jesu navn, Menigheder inden for Pinsebevægelsen, Metodistkirken i Danmark, Minhaj ul Quran International Denmark, Mission Danmark, Morsø Frimenighed, Muslim Cultural Institute, Muslimernes Fællesråd, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), Nazaræernes Kirke, Nexø Frikirke, Nord-schleswigsche Gemeinde, Northwest Europe Diocese of Ethiopian Orthodox Tewahedo Church, Odder Frimenighed, Pakistan Islamic Welfare Society, Pinsekirken i Esbjerg, Pinsekirken i Herning, Pinsekirken i Hobro, Pinsekirken i Korsør, Pinsekirken i Randers, Pinsekirken i Roskilde, Pinsekirken i Rønne, Pinsekirken i Thisted, Pinsekirken i Vejle, Pinsekirken i Aalborg, Pinsekirken i Århus, Pinsekirken København Ø, Pinsekirken Nyt Håb, Pinsekirken på Amager, Phendeling – Center for Tibetansk Buddhisme, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Redeemed Christian Church of God - Jesus Centre, Reformerte menigheder, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Ringsted Moske, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rødding Frimenighed, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Samtlige byretter, Sathya Sai Baba, Shiamuslimsk Trossamfund i Danmark, Shir Hatzafon – Progressiv Jødedom i Danmark, Sikh Foundation, Silkeborg Oasekirke, Denmark, Siri Guru Singh Sabha, Copenhagen, Skjern Bykirke, Skovbo Frikirke, SOS mod Racisme, Sree Abirami Amman Temple,

Svendborg Menighedscenter, Svenska Gustafs församlingen i København, Sydfyns Frimenighed (tidligere Taasing Frimenighed), Syvende-dags Adventistkirken – Danmark, Søhøjlandets Kirke, Taiba – Ismalisk Center og Moské, Tendai Danmark, Tendai Buddhistisk Center, The Brethren, The Buddhist Organisation Dhammakaya i Danmark, The International Church of Copenhagen (The American Lutheran Congregation of Copenhagen), Thorsted Frimenighed, Tidehverv, Troens Ord (Brande Kristne Center), Tønder Frikirke, Udlændingenævnet, Verdens Lys, Viborg Internationale Pinsekirke, Wakf Al Massira, Wat Thai Danmark, Watpa Copenhagen (Sunnataram Copenhagen), Yeshuat Tsion, Ægteskab uden Grænser, Øsal Ling – Lysets Have, Østens Assyriske Kirke i Danmark (Den assyriske østkirke i Danmark), Østens Gamle Kirke, Ågård Frimenighed, Århus Islamiske Trossamfund og 3F.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har pr. 7. november 2016 modtaget svar fra:

Advokatsamfundet, Baptistkirken i Danmark, Bharatiya Mandir, Biskoppen over Fyns Stift, Biskoppen over Københavns Stift, Dansk Muslimsk Union, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Indre Mission, Institut for Menneskerettigheder og Retspolitisk Forening.

Biskoppen over Aalborg Stift, Biskoppen over Lolland-Falsters Stift, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Mosaiske Trossamfund, Færøernes Landsstyre, KL, Rigspolitiet, Rådet for Etniske Minoriteter, Samtlige Byretter, Udlændingenævnet, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret og 3F har oplyst ikke at have bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med lovforslag nr. L 30 om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Decorumkrav og obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre), som er fremsat af kirkeministeren den 5. oktober 2016, og som indebærer krav om gennemførelse af et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre og afgivelse af en løfteerklæring for embedsindehavere i trossamfund uden for folkekirken, der ønsker vielsesbemyndigelse.

Kirkeministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslag nr. L 30 modtaget et høringssvar fra Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Kirkeministeriet har sendt høringssvaret til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, idet bemærkningerne vedrører lovforslaget om ændring af udlændingeloven (Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning).

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

Bemærkninger af generel politisk karakter og bemærkninger, der ikke vedrører lovforslaget, indgår ikke i høringsoversigten. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan for en fuldstændig gennemgang af samtlige synspunkter henvise til høringssvarene, som samtidig er sendt til Folketingets Udvalg for Udlændinge, Integration og Bolig.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Baptistkirken i Danmark har anført, at lovforslaget ikke vil få den forventede virkning hos ekstreme religiøse forkyndere, da disse kun i et meget begrænset omfang søger vielsesbemyndigelse. Baptistkirken i Danmark har endvidere anført, at lovforslaget ikke bør

fremføres, da lovforslaget vil gribe ind i det indre liv i en lang række kirker og trossamfund, som længe har eksisteret og været anerkendt eller godkendt i Danmark.

Baptistkirken i Danmark og **Institut for Menneskerettigheder** har henstillet til, at lovforslaget ikke fremsættes, før Trossamfundsudvalget har afgivet beretning.

Bharatiya Mandir forholder sig positivt til lovforslaget og har anført bl.a., at lovforslaget overholder menneskerettighederne.

Biskoppen over Fyns Stift finder det betænkeligt, at lovforslaget alene omfatter religiøse forkyndere.

Dansk Muslimsk Union har anført bl.a., at det er ubestrideligt, at enhver borger har pligt til at overholde dansk lovgivning, ligesom besøgende borgere fra andre lande har samme pligt til at overholde landets lovgivning. Dansk Muslimsk Union udtrykker dog bekymring for udviklingen i det danske samfund, herunder specielt de tendenser, som Folketinget udviser i forhold til muslimer og islam i Danmark ved at gennemføre love, som har et særligt afsæt og fokus på den muslimske del af befolkningen. Herudover anføres det, at lovforslaget synes at være rettet mod først og fremmest muslimske forkyndere på trods af lovforslagets generelle ordlyd, som omfatter enhver religiøs forkynder. Dansk Muslimsk Union anser det endvidere for problematisk, at lovforslaget hviler på et udokumenteret antal religiøse forkyndere, som skulle misbruge deres ophold til at modarbejde danske værdier og frihedsrettigheder, og det anføres, at dette kan bidrage til mistillid om, hvorvidt lovforslaget er båret af saglige hensyn og ikke alene af ideologiske hensyn. Det anføres, at det ville mindske eventuel mistillid til landets folkevalgte og mindske opfattelsen af, at lovforslaget er ideologisk betinget, hvis lovforslaget var baseret på videnskabelige undersøgelser.

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder støtter lovforslaget med henvisning til, at der ikke synes at foreligge en konflikt med menneskeretlige aspekter.

Den Katolske Kirke i Danmark har anført bl.a., at kirken ikke anser det for problematisk at lade katolske forkyndere overholde dansk lovgivning eller skaffe sig viden herom, og at det anses for indlysende, at religiøse forkyndere skal overholde dansk lovgivning. Den Katolske Kirke i Danmark har endvidere anmodet om, at der ikke foretages yderligere stramninger, idet det anføres, at lovforslaget vil pålægge trossamfund byrder, som ikke står i rimeligt forhold til det, som lovgiver ønsker at opnå. Den Katolske Kirke i Danmark henleder endvidere opmærksomheden på de katolske ordenssøstre, som i modsætning til præster ikke foretager vielser eller andre kirkelige handlinger, og anfører, at det er unødvendigt at stille krav om afgivelse af løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning og gennemførelse af kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre over for denne gruppe.

Indre Mission har anført bl.a., at lovforslaget har et fornuftigt hovedindhold og hensigt. Indre Mission har endvidere henvist til enighedspapiret og forholder sig positivt til flere dele i aftalen og har forståelse for, at politikere har set sig nødsaget til at forholde sig til en konkret problemstilling i det danske samfund. Indre Mission har dog udtrykt bekymring for, at lovforslaget vil ramme uhensigtsmæssigt, idet de foreslåede regler vil besværliggøre forholdene for migrantmenigheder og andre internationale kristne menigheder. Indre Mission har anført, at visse og væsentlige dele i enighedspapiret er katastrofal symbolpolitik, og at aftalen risikerer at kaste mistænkelighedens skær og stigmatisering over al religion og religiøs aktivitet, herunder over kristne migranter, som kommer til det danske samfund i disse år. Indre Mission ønsker, at disse kristne migranter fortsat må mødes med gæstfrihed og åbenhed, som har været og bør være kendetegnende for dansk kultur og samfund. Indre Mission forholder sig dog positivt til præciseringen af, at der fortsat skal

være stor rummelighed til at mene, hvad man vil, og at der skal være plads til forskellige trossamfund i Danmark. Indre Mission har derudover anført, at det er fornuftigt, at religiøse forkyndere skal gennemføre et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, og at kursets temaer anses for relevante, herunder særligt temaerne om kvinders rettigheder, børns rettigheder og homoseksuelles borgerrettigheder.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige har anført bl.a., at langt hovedparten af opholdstilladelser, som meddeles efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, nr. 2, angår kirkens missionærer. Hvis enighedspapiret af 31. maj 2016 også angår ansøgninger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, nr. 2, udtrykkes der bekymring for, at det obligatoriske kursus og brugerbetalingen herfor i realiteten og primært vil rette sig mod kirkens missionærer, uanset at kredsen bag enighedspapiret næppe har haft denne hensigt.

Retspolitisk Forening finder, at lovforslaget ikke bør fremsættes og har anført, at lovforslaget vil besværliggøre udøvelsen af den grundlovsfæstede trosfrihed navnlig for religiøse forkyndere i islamiske trossamfund, og at lovforslaget samlet set næppe vil have nogen effekt.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har noteret sig de synspunkter, som er fremkommet i forbindelse med høringen.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan samlet bemærke, at formålet med lovforslaget er at udmønte en del af den aftale, som regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 31. maj 2016, og som vedrører initiativer rettet mod religiøse forkyndere, som i deres virke som prædikanter søger at modarbejde danske love og værdier om frihed og demokrati.

Aftaleparterne er enige om, at religiøse forkyndere m.fl., der søger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f eller om forlængelse af en sådan opholdstilladelse, skal underskrive en erklæring om at ville overholde dansk lovgivning og skal have kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre, således at de opnår generelle forudsætninger for at rådgive og vejlede deres menigheder i overensstemmelse med dansk ret.

Det indgår således i lovforslaget, at meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f fremover er betinget af, at religiøse forkyndere m.fl. underskriver en løfteerklæring om, at den pågældende i sit virke vil overholde dansk lovgivning.

Endvidere indgår det i lovforslaget, at der indføres et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl., der søger om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter udlændingelovens § 9 f.

Lovforslaget omfatter alle udlændinge, der søger om opholdstilladelse henholdsvis om forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, dvs. udlændinge, der her i landet skal virke som religiøse forkyndere, missionærer eller inden for et religiøst ordenssamfund, jf. udlændingelovens § 9 f, stk. 1, nr. 1-3.

I overensstemmelse med aftalen af 31. maj 2016 omfatter lovforslaget alle religiøse forkyndere m.fl., der er omfattet af udlændingelovens § 9 f og således ikke kun udlændinge, der foretager eller vil foretage vielser med eller uden borgerlig gyldighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.1. og 1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.2. Afgivelse af løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning

Advokatsamfundet har anført, at betingelsen om afgivelse af en løfteerklæring er overflødig, da der ikke samtidig er knyttet en særlig sanktion til overtrædelse af løfteerklæringen, og det foreslås, at denne del af lovforslaget genovervejes.

Biskoppen over Københavns Stift har anført, at religiøse forkyndere m.fl., som opholder sig i Danmark, allerede på baggrund af opholdet her i landet er forpligtede til at overholde dansk lovgivning, og at løfteerklæring derfor må anses for overflødig.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater har bemærket, at lovforslaget ikke indebærer en ændring af gældende ret, da religiøse forkyndere m.fl. under deres ophold i Danmark i forvejen er forpligtede til at overholde dansk lovgivning. En eventuel præcisering af, at religiøse forkyndere m.fl. i deres virke skal overholde dansk lovgivning har derfor ikke nogen selvstændig betydning, men kan muligvis have en vis signalværdi, hvorfor foreningen ikke har særlige indvendinger mod dette.

Institut for Menneskerettigheder har anført, at løfteerklæringen ikke er tiltænkt nogen selvstændig retsvirkning, da konsekvenserne af, at en udlænding ikke overholder dansk lovgivning vil afhænge af, hvilke regler der gælder for den pågældende handling, f.eks. udvisning, straf m.v.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil samlet bemærke, at det af den politiske aftale af 31. maj 2016 fremgår, at det er af afgørende betydning, at religiøse forkyndere m.fl., der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, ikke som led i deres virke vejleder og rådgiver borgere i strid med danske værdier og normer, og at det derfor skal sikres, at de har kendskab til dansk lovgivning.

Kravet om afgivelse af en løfteerklæring skal ses i sammenhæng med, at religiøse forkyndere m.fl. har ophold i Danmark med henblik på at udøve religiøs vejledning og rådgivning af borgere. At betinge opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, af afgivelse af en løfteerklæring vil således medvirke til at tydeliggøre over for religiøse forkyndere m.fl., som søger om opholdstilladelse her i landet, at religiøs vejledning skal ske i overensstemmelse med dansk lovgivning.

De opholdsretlige konsekvenser af, at udlændingen efterfølgende ikke måtte overholde dansk lovgivning, vil afhænge af udlændingens adfærd, dvs. om tilsidesættelse af den pågældende lovgivning efter de gældende regler om udvisning, inddragelse mv. konkret kan begrunde, at opholdstilladelsen f.eks. inddrages, eller at udlændingen udvises.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater har foreslået, at ordlyden af løfteerklæringen ændres, således at der henvises til ordet "religiøse" i stedet for "kirkelige" handlinger, hvorved eksempelvis regler og forskrifter, der vedrører den borgerlige side af andre anerkendte eller godkendte trossamfund, som ikke udfører kirkelige handlinger, inkluderes i teksten.

Indre Mission finder det uhensigtsmæssigt, at ordlyden af den erklæring, som underskrives i forbindelse med tildeling af vielsesbemyndigelse for præster uden for folkekirken genbruges ved udarbejdelsen af den løfteerklæring, som religiøse forkyndere m.fl. skal underskrive for at blive meddelt opholdstilladelse. Det foreslås, at ordlyden af løfteerklæ-

ringen ændres, således at den "vedrører mit virke" og ikke "vedrører den borgerlige side af de kirkelige handlinger".

Institut for Menneskerettigheder har anbefalet, at det uddybes, hvilke kirkelige handlinger løfteerklæringen omfatter, og hvis alene vielseshandlingen er omfattet, at kravet om løfteerklæringen afgrænses til tilfælde, hvor en udenlandsk religiøs forkynder søger om vielsesbemyndigelse.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil samlet bemærke, at lovforslaget er ændret på dette punkt i forhold til det lovudkast, der blev sendt i høring.

Af lovudkastet, der blev sendt i høring, fremgår det, at løfteerklæringen skal have samme ordlyd som den, der afgives af forkyndere uden for folkekirken, som ansøger om vielsesbemyndigelse, mens det fremgår af det fremsatte lovforslag, at løfteerklæringen skal have en ordlyd, der ligner ordlyden af den erklæring, som afgives af præster i anerkendte trossamfund, som ansøger om vielsesbemyndigelse.

Denne erklæring har følgende ordlyd:

"Ved kongelig resolution af [dato] er jeg, [navn] anerkendt som præst for [trossamfundets navn]. De kirkelige handlinger, jeg foretager i denne egenskab, får borgerlig gyldighed.

Jeg lover på ære og samvittighed, at jeg vil overholde den danske lovgivning og hermed de regler og forskrifter, der vedrører den borgerlige side af de kirkelige handlinger."

Der henvises til afsnit 2.1. og 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Løfteerklæringens endelige indhold vil blive fastlagt inden lovens ikrafttræden, og bemærkningerne vedrørende løfteerklæringens ordlyd vil indgå i overvejelserne herom.

Institut for Menneskerettigheder har i relation til den del af lovforslaget, hvoraf det fremgår, at løfteerklæringen skal medvirke til at tydeliggøre, at religiøs vejledning skal ske i overensstemmelse med danske værdier og normer og dansk lovgivning, anført, at en religiøs opfattelse, der divergerer fra danske værdier og normer eller dansk lovgivning, som udgangspunkt er beskyttet af religionsfriheden i blandt andet grundlovens § 67 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, at det af den politiske aftale af 31. maj 2016 fremgår, at det er aftaleparternes holdning, at der fortsat skal være stor rummelighed til at mene, hvad man vil, og at der skal være plads til forskellige trossamfund i Danmark, jf. afsnit 1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter lovforslaget skal meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, fremover betinges af, at ansøgeren underskriver en løfteerklæring om, at den pågældende i sit virke vil overholde dansk lovgivning.

En sådan betingelse berører hverken religionsfriheden i grundlovens § 67 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 9 eller ytringsfriheden i grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

2.3. Obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre

Advokatsamfundet har anført, at det bør fremhæves i lovbemærkningerne, at deltagelse i kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre ikke afskærer religiøse forkyndere m.fl. fra at

forkynde deres tro og holdninger m.v. på anden vis, herunder eksempelvis, at homoseksualitet er en synd, hvis deres tro anfører dette. Lovforslaget vil i modsat fald kunne medføre en indgriben i den enkeltes frihedsrettigheder, som anses for retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Indre Mission har anført bl.a., at forslaget om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre støttes, dog at der må gælde tros- og ytringsfrihed efter grundlovens ånd og bestemmelser.

Retspolitisk Forening har anført, at lovforslaget introducerer en forestilling om, at modarbejdelse af danske værdier og frihedsrettigheder kan være misbrug af den grundlovsfæstede ytringsfrihed samt ytringsfriheden efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, og at regeringen ønsker at sætte en stopper for eller begrænse dette misbrug mest muligt ved at udvide de gældende regler, således at forlængelse af opholdstilladelse er betinget af gennemførelse af et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for udlændinge, der som led i deres virke foretager eller vil foretage vielser med eller uden borgerlig gyldighed efter udlændingelovens § 9 f, stk. 5.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil samlet bemærke, at det ifølge den politiske aftale af 31. maj 2016 er aftaleparternes opfattelse, at det er afgørende, at religiøse forkyndere, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, har indsigt i og forstår dansk familieret, frihed og folkestyre, således at de opnår generelle forudsætninger for at rådgive og vejlede deres menigheder i overensstemmelse med dansk ret.

Det foreslås derfor, at forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, skal betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelse af opholdstilladelsen har gennemført et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det bemærkes, at dette gælder alle religiøse forkyndere m.fl., der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f og således ikke kun udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 f, der foretager eller vil foretage vielser med eller uden borgerlig gyldighed.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal endvidere bemærke, at det er aftaleparternes holdning, at der fortsat skal være stor rummelighed til at mene, hvad man vil, og at der skal være plads til forskellige trossamfund i Danmark, jf. hertil også afsnit 1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Forslaget om, at forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, skal betinges af, at ansøgeren inden 6 måneder efter meddelelse af opholdstilladelsen har gennemført et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, berører hverken religions- eller ytringsfriheden.

Den Katolske Kirke i Danmark har henvist til Danske Kirkers Råds høringssvar til lovforslag nr. L 30 om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Decorumkrav og obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre), fremsat af kirkeministeren den 5. oktober 2016. Det fremgår heraf bl.a., at Danske Kirkers Råd har foreslået, at undervisningen ligeledes bør omfatte økonomiske konsekvenser af ægteskab, herunder fælleseje, særeje, underholdspligt og arveretlige forhold.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil bemærke, at den del af kurset, der vedrører dansk familieret, bl.a. vil have særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed. Det nærmere indhold af kurset vil blive fastlagt i samarbejde med Kirkeministeriet. Forslaget fra Den Katolske Kirke i Danmark og Danske Kirkers Råd vil indgå i disse overvejelser.

Den Katolske Kirke i Danmark har henvist til Danske Kirkers Råds høringssvar, jf. ovenfor, hvoraf det fremgår, at Danske Kirkers Råd finder, at det ikke er tilstrækkeligt præcist beskrevet i lovforslaget, hvad der menes med, at undervisningen skal omfatte dansk frihed, og at en sådan formulering er uegnet i en lovgivningsmæssig sammenhæng, hvor personers rettigheder og pligter fastlægges.

Foreningen af Udlænderetsadvokater har anført, at begrebet dansk frihed og folkestyre ikke er nærmere defineret i lovforslaget.

Indre Mission har udtrykt bekymring for, at ordlyden af kursusindholdet vil have en negativ virkning og fremme konfrontation snarere end at bygge bro. Indre Mission anbefaler derfor, at beskrivelsen af undervisningens indhold ændres, således at det fremgår, at undervisningen skal "berøre samspillet og forskellene mellem dansk ret" i stedet for formuleringen "berøre samspillet og modsætningerne mellem dansk ret".

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil samlet bemærke, at det er hensigten, at undervisningen skal berøre forskellige familieretlige emner, som har relevans for religiøse forkynderes daglige virke med et særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed. Desuden skal undervisningen berøre samspillet og modsætningerne eller forskellene mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side.

Med hensyn til den del af kurset, der vedrører dansk frihed og folkestyre, vil der blive undervist i lovgivning om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Det nærmere indhold af kurset vil blive fastlagt i samarbejde med Kirkeministeriet.

Der henvises til afsnit 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Indre Mission har anført, at omkostningerne for det offentlige til at afholde kurserne ikke er så væsentlige, at det i sig selv burde medføre opkrævning af brugerbetaling. Indre Mission har endvidere anført, at lovforslaget er udtryk for negativ symbolpolitik, og at det bør overvejes, om et kursus med temmelig ens indhold skal gennemføres af to forskellige ministerier. Det foreslås, at opgaven med at etablere kurset til religiøse forkyndere sammentænkes med det kursus, som Kirkeministeriet udbyder, og at besparelsen herved kunne give anledning til at udbyde kurset uden opkrævning af et gebyr fra udlændinge.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige har anført, at brugerbetaling vil bebyrde den enkelte missionærs økonomi under missionsophold uforholdsmæssigt og eventuelt udgøre en egentlig økonomisk hindring for at virke som missionær i Danmark.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil samlet bemærke, at kursets indhold vil blive fastlagt i samarbejde med kirkeministeren, således at indholdet svarer til det kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, som kirkeministeren etablerer for embedsindhavere uden for folkekirken, der ønsker vielsesbemyndigelse.

Det blev i forbindelse med den politiske aftale af 31. maj 2016 aftalt, at kurset og de heraf hermed forbundne afledte udgifter skal finansieres gennem brugerbetaling ved et gebyr.

Ved fastsættelsen af gebyrets størrelse vil blandt andet indgå omkostninger forbundet med de løbende driftsudgifter til afholdelsen af kurset samt udarbejdelse og vedligeholdelse af materiale til brug for kurset m.v.

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder har anført bl.a., at det er uhenigtsmæssigt, at alene videregående uddannelse som jurist eller socialrådgiver kan kvalificere til hel eller delvis fritagelse fra kravet om gennemførelse af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige finder det uhenigtsmæssigt, at kirkens missionærer, der søger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, nr. 2, ved ankomsten til Danmark kan forventes at blive pålagt at gennemføre et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, uagtet at kursets forventede emner allerede indgår i undervisningen af den enkelte missionær inden ankomsten til Danmark. Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige foreslår, at kurset i disse tilfælde anses for gennemført i kraft af den enkelte missionærs sprog- og samfundsskoleophold i Provo, Utah i USA, før ankomsten til Danmark.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet kan hertil samlet bemærke, at en ansøger kan fritages fra kravet om at deltage i kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, hvis den pågældende har et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Udlændinge, som f.eks. i kraft af uddannelse i Danmark har opnået et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre, vil kunne fritages for kravet om at gennemføre kurset.

Det vil f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen har gennemført undervisningsforløb med et tilsvarende indhold som kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, eller hvis udlændingen har opnået danske titler som Ba.jur., Cand.jur. eller har gennemført en dansk uddannelse som socialrådgiver. Det afgørende er, om det kan lægges til grund, at den pågældende har gennemført undervisningsforløb med et tilsvarende indhold som det foreslåede kursus.

Det vil være Udlændingestyrelsen, der på baggrund af en konkret og individuel vurdering træffer afgørelse om, hvorvidt udlændingen har gennemført undervisningsforløb med et tilsvarende indhold som kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre. Udlændingestyrelsens afgørelse kan påklages til Udlændingenævnet.

Der henvises til afsnit 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater har anført, at kursets indhold i videst mulig omfang bør fastsættes i samråd med og rådgivning fra religiøse forkyndere m.fl., der repræsenterer anerkendte eller godkendte trossamfund, hvis kurset skal have en effekt i overensstemmelse med dets formål, og at disse trossamfund derfor bør inddrages ved fastlæggelsen af kurset.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, at indholdet af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre vil blive fastlagt i samarbejde med kirkeministeriet.

Der henvises til afsnit 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Indre Mission og Institut for Menneskerettigheder har med henvisning til lovforslagets beskrivelse af de gældende regler om aflæg-

gelse af indvandringsprøven, bemærket, at der ikke gælder et generelt forbud mod omskæring, men alene et forbud mod omskæring af kvinder.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, det fremgår af de gældende regler i udlændingeloven, at forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, bl.a. er betinget af, at udlændingen inden 6 måneder efter meddelelse af opholdstilladelsen har bestået en prøve i dansk på A1-minus-niveau og danske samfundsforhold (indvandringsprøven), jf. § 9 f, stk. 4.

Bekendtgørelse nr. 181 af 26. februar 2013 om indvandringsprøven (bekendtgørelse om indvandringsprøven) fastsætter nærmere regler om indvandringsprøven.

Indvandringsprøven består af henholdsvis en prøve i dansk på A1-minus-niveau (sprogprøve) og en prøve i viden om Danmark og det danske samfund (vidensprøve), jf. § 5, stk. 1, i bekendtgørelsen om indvandringsprøven.

Det fremgår af § 9 i bekendtgørelsen om indvandringsprøven, at prøvedeltageren ved aflæggelse af vidensprøven skal dokumentere at have opnået kendskab til danske normer, værdier og grundlæggende rettigheder, herunder de danske demokratiske principper, det enkelte menneskes frihed og personlige integritet, tros- og ytringsfrihed, kønnenes ligestilling og kvinders rettigheder, og at have opnået kendskab til mere praktiske og konkrete forhold, herunder forbud mod vold, omskæring og ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab, opdragelse og forældreansvar over for børn, uddannelse, sundhed, arbejde, skat m.v.

Efter bekendtgørelsens § 9 skal prøvedeltageren således bl.a. dokumentere at have opnået kendskab til bl.a. det i dansk ret gældende forbud mod omskæring. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet er bekendt med, at der ikke gælder et generelt forbud mod omskæring i Danmark.

Indre Mission har anført bl.a., at det ikke er hensigtsmæssigt, at religiøse forkyndere m.fl., som ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f skal underskrive en løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning, inden de har opnået kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre ved at gennemføre kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre og anbefaler, at dette forklares nærmere i lovforslaget. Indre Mission har endvidere anført, at opholdstilladelse hidtil er givet til religiøse forkyndere m.fl., hvis udlændingen kan fremlægge dokumentation for, at vedkommende skal virke som forkynder inden for et herværende trossamfund, og det anbefales, at den gældende lovgivning fastholdes i forhold til dette punkt.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, at det fremgår af den politiske aftale af 31. maj 2016, at aftaleparterne er enige om, at meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, fremover skal betinges af, at den pågældende ansøger underskriver en løfteerklæring om at ville overholde dansk lovgivning.

Det er aftaleparternes opfattelse, at det danske samfund ikke skal meddele opholdstilladelse til religiøse forkyndere m.fl., som ikke handler i overensstemmelse med dansk ret og danske frihedsrettigheder.

Retspolitisk Forening finder det tvivlsomt, om forslaget om gennemførelse af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre vil være egnet til at begrænse religiøse forkynderes modarbejdelse af danske normer og værdier, idet det anføres, at kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre indholdsmæssigt alene er en overordentlig beskeden udvidelse af den gældende prøve i dansk på A1-minus-niveau og danske samfundsforhold, at lovforslaget

rammer tilfældigt, da det ikke omfatter religiøse forkyndere, der har opholdstilladelse i et andet EU-land, EU-borgere, danske statsborgere eller forkyndere med tyrkisk statsborgerskab, og at lovforslaget heller ikke omfatter religiøse forkyndere, der ikke ansøger om forlængelse af den midlertidige opholdstilladelse, og at disse religiøse forkyndere i ca. 7 måneder således frit kan modarbejde danske værdier.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal hertil bemærke, at indholdet af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre vil blive fastlagt i samarbejde med kirkeministeriet. Ved fastlæggelsen heraf vil der blive taget højde for indholdet af indvandringsprøven.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet skal endvidere bemærke, at lovforslaget om ændring af udlændingeloven i overensstemmelse med den politiske aftale af 31. maj 2016 retter sig mod udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, herunder om forlængelse heraf.